

PROF. DR. SC. IVAN CIFRIĆ (1946.-2018.)

<https://www.doi.org/10.17234/9789533791906.19>

Poštovane članice i članovi Akademije, poštovane kolegice i kolege,

Danas smo se okupili ovdje u Akademiji da se prisjetimo i da još jednom damo počast našem dragom profesoru i akademiku, kolegi i prijatelju Ivanu Cifriću.

Prof. Cifrić je uvijek bio i ostao izuzetno zanimljiv i osebujan sugovornik i suradnik, oštrog uma i još oštrijih primjedbi, radoholičar kojeg puka činjenica fizičke odsutnosti ne može spriječiti u daljnjem radu.

Da je tome tako govori i činjenica da je u proteklih godinu dana prof. Cifrić objavio jednu knjigu i više znanstvenih radova u znanstvenim časopisima, a u pripremi je još jedna knjiga i nekoliko radova. I po tome, prof. Cifrić je još uvijek tu, među nama, o njegovim radovima se govori, raspravlja, njegove knjige se promoviraju, a njegove ideje i zamisli prenose dalje.

Već ga vidim kako s onim pomalo zagonetnim osmijehom, između dva dima lule i jednog gutljaja mladog vina, govori „Bit će toga još!“.

Prof. Cifrića sam upoznao na studiju kao student 2. godine sociologije negdje 92/93 godine kada nam je predavao jedan ne baš zanimljiv kolegij. Prilikom pisanja ispita u D-3 sjedio sam u prvom redu do katedre, profesor je šetao okolo pušeći lulu. Kada sam zapeo na jednom pitanju poluglasno sam, malo u šali a malo i u zbilji, rekao „Bože moj, zašto si me ostavio?“, a prof. je polako došao do mene i šapnuo mi „Zato što je mislio da možete sami“.

---

¹ Dr. sc. Krunoslav Nikodem, red. prof., Odsjek za sociologiju, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Poslije sam upisao poslijediplomski studij Socijalne ekologije koji je vodio prof. Cifrić i tako smo se i bolje upoznali, a bio mi je i predsjednik povjerenstva na obrani magistrarskog rada. Bilo je to u prosincu 2002. godine, nekoliko dana prije Božića. Obrana je bila duga i žestoka, trajala je više od 3 sata, povjerenstvo je raspravljalo sa mnom kao kandidatom, ali i međusobno, sučeljavajući različite stavove i argumente. U cijeloj toj raspravi i ja sam imao više pitanja za članove povjerenstva, no u jednom trenutku prof. Cifrić je ugasio lulu, prekinuo raspravu i obratio mi se riječima: „Ne može kandidat ispitivati povjerenstvo.“

Dva mjeseca poslije pozvao me je da dođem raditi na Odsjek kao znanstveni novak na njegovom projektu, što sam ja i prihvatio, te smo sljedećih 5 godina intenzivno surađivali i radili zajedno. Prof. Cifrić je bio i moj mentor u izradi doktorske disertacije, sjećam se kako mi je dao puno primjedbi i napomena na jednu od prvih verzija disertacije očekujući, između sad već poslovičnih dimova lule, moj otpor i negodovanje zbog tolikog broja primjedbi, no ja sam mu samo zahvalio na tolikom trudu i pomoći. Poslije više nije imao primjedbi.

Nakon tih 5 godina ja sam dobio docenturu i preselio se u drugu sobu, a prof. je dobio novu asistenticu tako da nismo više toliko intenzivno surađivali. No i dalje smo radili zajedno, kako na projektima tako i u nastavi. Zadnjih godina, kada je profesovo zdravlje bilo vidljivo narušeno, znao je doći do mene, sjesti, zapaliti lulu i malo govoriti, uglavnom o planovima za novu knjigu, ili neki novi rad, ili je znao štititi, kao da uz dim lule polako sagledava što je do sada napravio i što bi se sve još trebalo i valjalo napraviti.

Zadnji put kada sam bio kod prof. Cifrića doma, negdje godinu i pol dana prije njegovog odlaska, došao sam pod izgovorom sastavljanja što potpunije biografije, iako sam znao više manje sve važnije detalje, no prof. je tada rijetko dolazio na fakultet i to mi je bila dobra prilika da se vidimo i ispričamo.

Sjedili smo u kuhinji, pili rakiju, jeli domaće slavonske kobasice, i pričali o poslu i životu, kako je nekada bilo i kako je sada.

Prof. Cifrić je volio društvo, volio je popiti, pa i zapjevati, a posebno mu je bila draga pjesma Ive Kozarca, koji je preminuo prije 109 godina i 4 dana, čije stihove ću sada za kraj pročitati:

M I L O V O   S A M

Milovo sam garave i plave,
Dosta cura za života svoga,
Al što tebe – to nijednu tako,
Curo draga iz sokaka moga.

Tarabe sam rad' tebe preskako,
Po baštenih skrivao se kuti,
I kad jasmin i kad dunje mire
I kad lišće i vene i žuti...

K tebi, curo, šaljo sam se draga
Kroza straže oca ti i maje,
Kruhom pito lajava Garova,
Dok ti vrele kradoh poljubljaje...

Čak i danas ja ti dršćem, čeznem,
Vazda željan zagrljaja tvoga,
Pregorjet te ne znam i ne mogu,
Curo draga iz sokaka moga.

Prof. dr. sc. Ivan Cifrić cijeli je svoj radni vijek, gotovo 50 godina, proveo na Odsjeku za sociologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu i posvetio ga unapređenju i promicanju sociologije u Hrvatskoj, posebno socijalne ekologije čiji je bio začetnik i najistaknutiji predstavnik u domaćoj znanstvenoj zajednici i šire.

Prof. Ivan Cifrić rođen je u Petrijevcima 22. siječnja 1946. godine. Osmogodišnju školu završio u Petrijevcima, gimnaziju u Osijeku, a na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu diplomirao je sociologiju i filozofiju 1969. godine, magistrirao je 1973. a doktorirao 1980. godine.

Na Odsjeku za sociologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu izabran je za asistenta 1970. godine, za docenta 1981. godine, za redovitog profesora u trajnom zvanju 1997. godine, a za profesora emeritusa 2017. godine.

Profesor Cifrić ostavio je neizbrisiv trag i dao ogroman doprinos razvoju sociologije u Hrvatskoj u mnogim područjima od kojih ću istaknuti tek nekoliko:

1. Rad u nastavi

Kod nas na Odsjeku predavao je „Statistiku“, „Sociologiju sela“, „Sociologiju religije“ a u program studija sociologije uveo je predmete „Hrvatsko društvo“, „Socijalna ekologija“, „Sociologija obrazovanja“ (za sociologe) i „Etika okoliša“.

Organizirao je poslijediplomski znanstveni studij „Socijalna ekologija“ a bio je i voditelj Poslijediplomskog znanstvenog studija sociologije na Odsjeku za sociologiju.

Također je predavao „Sociologiju obrazovanja“ za studente PMF-a, Muzičke akademije i Defektologije, a „Socijalnu ekologiju“ na Odsjeku za sociologiju u Zadru, Hrvatskim studijima, te na Fakultetu kemijskog inženjerstva i tehnologije u Zagrebu. Sudjelovao je kao gost predavač ili voditelj kolegija na poslijediplomskim studijima u Zagrebu, Zadru i Ljubljani.

2. Rad na projektima

Prof. Cifrić je u razdoblju od 1986. do 2014. godine vodio više znanstvenih projekata: „Ekološka svijest mladih“ (1986.-'87.), „Ekološki aspekti društvenog razvoja“ (1986.-1990.), „Socijalnoekološki aspekti razvoja“ (1990.-1996.), „Socijalnoekološki i modernizacijski procesi u Hrvatskoj“ (1996.-2000.), „Modernizacija i identitet hrvatskog društva“ (2002.-2005.), te „Modernizacija i identitet hrvatskog društva. Sociokulturne integracije i razvoj“ (2007.-2014.). Na posljednja dva sam i ja, prvo kao znanstveni novak i asistent a kasnije kao suradnik, bio dio njegovog projektnog tima.

3. Znanstveni rad

Prof. Cifrić je objavio preko stotinu znanstvenih i stručnih radova u časopisima i zbornicima. Objavio je šesnaest knjiga i više od pedeset recenzija inozemnih knjiga. U svojim radovima i knjigama obuhvaća široka područja različitih tema, od pitanja međureligijskog dijaloga i globalizacije, biološke i kulturne raznolikosti, socioloških aspekata krajobraza, do pitanja sociokulturnog identiteta gdje razvija koncept relacijskih identiteta koji je primijenjen i u empirijskim istraživanjima. Osim toga, prof. Cifrić je bio glavni urednik i pokretač časopisa „Socijalna ekologija“ (1992.-2012.) i časopisne biblioteke „Razvoj i okoliš“ (od 1994.), a također je bio jedan od pokretača časopisa „Revija za sociologiju“. Bio je i član uredništva časopisa „Kulturni radnik“, „Revija za sociologiju“ i „Sociologija sela“.

4. Skrb o asistentima na odsjeku

Prof. Cifrić je, možda i više nego bilo tko drugi u 56-godišnjoj povijesti Odsjeka za sociologiju, skrbio za dolazak i znanstveno-nastavni i istraživački razvoj mladih sociologinja i sociologa.

Za svoj doista neumoran i iznimno predan rad prof. Cifrić je dobio i niz nagrada i priznanja, između ostalog nagrađen je „Velikom medaljom Filozofskog fakulteta“ (1991.), „Godišnjom državnom nagradom za znanost“ (2000.), i „Državnom nagradom za znanost za životno djelo“ (2014.).

Na kraju, sjećamo se prof. Cifrića, kao jednog od najuglednijih sociologa današnjice, čiji je odlazak veliki gubitak ne samo za naš odsjek i za sociologiju, već i za naše društvo u cjelini.